

Tomáš Šebek

MISE HAITI

Pět měsíců českého chirurga
s Lékaři bez hranic

Mladá fronta

Mise Haiti

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.mf.cz
www.albatrosmedia.cz

mladá fronta

Tomáš Šebek

Mise Haiti – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2022

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

MISE HAITI

Tomáš Šebek

Tomáš Šebek

MISE HAITI

Názory vyjadřované v tomto textu nereprezentují stanovisko organizace Lékaři bez hranic (Médecins sans frontières, MSF) a jsou ryze osobní výpovědí. Jména některých osob, jichž by se vyprávění mohlo dotknout, byla změněna.

I dva roky po zemětřesení je většina budov na Haiti v dezolátním stavu, zoufale scházejí prostředky na opravy a budování infrastruktury.

BANIK, PIČO!

8. října 2010, den 0

Jestli je to těmi antimalariky nebo co, nevím. Je pátek večer po mém příletu do Ženevy. Ležím v hotelovém pokoji a jsem děsně nešťastnej. A nejvíc se mi stýská po mé vlastní rodině. Úúúúúú. Takhle to asi drsní cestovatelé nemají. Doufám, že to je tím prevítem, co jsem ve středu spolknul. Anebo tím očkováním, co jsem do sebe napíchal narychlo v uplynulém týdnu. Protože jestli to tím není, tak jsem v prdeli už teď. Držím Kukyho a Bublínu a nejradši bych se okamžitě vrátil domů...

CHIRURGOVÉ NEMLUVÍ

Cesta do Ženevy vedla přes Frankfurt. Můj druhý let v životě. Zdá se, že zdaleka ani poslední. Ženevské sídlo Lékařů bez hranic (MSF) jsem našel bez problémů. Ujali se mě moc pěkně. Nejlépe se mi povídalo s Elizou, mladou Rumunkou, která teď v Ženevě žije. Pokud tomu dobře rozumím, ona je moje HRO – *human resource* „ó-něco“... Když jsme rozebírali prostitutky u expatů, bylo veselo. Poučovala mě, že to není dobrý nápad. Já si to teda taky myslím.

Strach u mě naopak zesílil po brífinku s Helmim. Působil na mě tak vyrovnaně, až jsem se z toho dekompenzoval. On je MedCo? Já nevím, co to přesně je, ještě v těch zkratkách plavu. Konečně někdo dostal Tomíka – největšího zkratkovače. Pochopil jsem ale, že je to praktický lékař, praktik neboli džípík a že už je to stará páka, co se mísí týče. Mně to ale moc nepomohlo.

Svého HRA, *human resource admina*, jsem se zeptal na všechno kromě toho, jestli mě někdo v Port-au-Prince vyzvedne nebo co

Jedna z mála budov, které přežily zemětřesení, v době pořízení fotografie v přízemí bydleli lidé...

jako. Didier moc nemluví, podezírám ho, že to má s angličtinou jako já. Jenomže on umí francouzsky a to se v MSF Swiss nosí a na Haiti se jinak nemluví. Já jim to říkal, že tenhle jazyk ovládám natolik, nakolik jsem si kvůli němu málem zopakoval ročník gymnázia. Oni na to, že chirurgové nemluví. Tak držím hubu.

PARCHANT V MÝ HLAVĚ

Usilovně přemejšlím, proč jsem se tohle rozhodl podniknout. Snažím se namluvit si, že byl nejvyšší čas udělat nějaký další zásadní krok v mém životě se zásadním dopadem na mé okolí a okolnosti, samozřejmě. Ale moc to nepomáhá. Už odmala mám v sobě běsy. Neustále mě nutí něco dělat. Chci si jít lehnout – nene, Tomíku, vstávej a koukej něco dělat. Chci koukat jen tak do blba – opravdu myslíš, Tomíku, že je to rozumné? Chci se bavit – hele, fakt bys nemohl dělat něco užitečnějšího? Nebude to schizofrenie, ale ten parchant v mé hlavě mi prostě nedá pokoj. Bacha, už jde...!

Trhovkyně...

Důchodci tu nemají „golfky“. Když jsou prázdné, jejich vozičky váží trojnásobek váhy táhnoucího člověka.

Tak rozhodl o mé další domnělé užitečnosti. Symbolicky právě v mých Kristových létech. Taky už mám dost řešení naprosto banálních problémů a situací v evropských podmínkách, jakkoli o těch světových zatím nic netuším. Třeba budou ještě malichernější, ale zatím si to nemyslím. Mám plný zuby nemocničních malicherností a šprochů z ústavu léčebného v lesích listnatých kraje středočeského zaprděného. Potřebuju si uvědomit, jak stupidní věci každodenně řeším.

FOTR JE MAGOR

A taky chci jít příkladem svým dětem. Fakt. Zní to kravsky, já vím, ale pokusit se o to znamená, že z nich možná vyrostou lidé s nějakým vlastním směrem a myšlenkou. Určitě. A určitě i bez toho, že jedu na Haiti. Ta myšlenka může být stěžejního charakteru, například: „Fotr je magor, vole. Ale je super, že máme volno.“

Jakkoli moje rozhodnutí vypadají děsně plánovaně, je to jenom intuice a práce toho parchanta, co mi sedí vzadu v hlavě a do všeho strká nos. A blbost taky. A blbost nadnáší.

Určitě teda vím, proč na Haiti nejedu a proč bych se teď nejraději vrátil. Předně nejsem žádnéj hrdina. Taky zatím nejsem schopnej opustit rodinu na víc než pár dní, což se teď mění vzdáleností jednoho Atlantiku a doby rovné spotřebě dvou zubních past. Taky mám pochybnosti o svých humanitárních motivech, ale to je snad i dobře. No prostě jsem podělanej až za ušima a řídká stolice mě spolu s nespavostí a studeným potem provázela celý týden před odjezdem. Ještě že jsem nafasoval příručku, jak zacházet se stresem. Podle výsledku dotazníku bych se měl nechat hospitalizovat na nejbližší psychiatrii.

Nesplést si kartáčky v koupelně pro 40 lidí byl ráno trochu problém...

Slum na Haiti vstává. Lékaři bez hranic jdou do práce a nemusejí se bát procházet přímo mezi lidmi.

JDU NA TO

12. října 2010, 5. den

Noc byla fantastická. Přestože jsem spal a hlavně se celkem dobře vyspal, vlastně jsem byl pořád vzhůru. Překvapivě mi ale vůbec nevadila hudba, kterou si pouští Haitani z vedlejšího tábora. Teda hudba – srágorý to jsou. Když se na to ovšem člověk naladí, klidně usne. Co mě ale vztyčilo do pozoru? Blesk a hrom jako kráva. V noci přišla bouřka a podle mě to muselo prásknout někde těsně vedle a několikrát ještě v bezprostřední blízkosti. Hned jsem si vzpomněl, jak Jean-Baptiste popisoval nedávný případ, kdy blesk někde blízko tábora sejmul 6 lidí najednou. 4 přežili.

Bydlely s námi tarantule a bály se víc ony nás než my jich, velikostí dosahovaly dlaní dospělého člověka.

Když jsem se trochu uklidnil a bouřka odešla, začali kohouti. Nechápu to, vypadají, že mají posunutý čas stejně jako já, když o půlnoci místního času začali kokrhát. Pak sem tam tábořem někdo prochrápnul, cikády řvaly jako krávy, občas někdo prošel močit. Taky jsem celou noc čekal nějaký tarantule. Prý se hodně rády tulí. Když vcházím do stanu, pěkně zdravím: *Bonsoir, tarantulas! Get out, everybody! Zatsakr, krkovička!*

MOJE PRVNÍ VIZITA

Ráno jsem se připojil k JB a šli jsme na moji první vizitu. Předem nutno říci, že tak jak jsem byl ráno otrávenej, večer jsem na to úplně změnil názor. Proč?

Systém je takový: Ráno se normálně projde kolem všech lůžek, prostě vizita. Protože byl z rána v nemocnici naložený pacient s průstřelem břicha, začali jsme s ním. Mladý Haitan, který měl vstřel v oblasti mezogastrica a výstřel v oblasti levého bedra.

Průstřel celkem čistý, ale kdoví kam, JB se rozhodl pro explorativní laparotomii. Naštěstí jsme se jenom přesvědčili, že průstřel zázrakem minul břišní dutinu. Tak jsme chlapce zavřeli a šli na tu vizitu.

JB mi u každého pacienta stručně řekl historii. Obdivuhodné, že si to všechno pamatuje. Já si u nás doma v nemocnici v lese pamatuju tak akorát, na kterém pokoji vizita začíná a na kterém končí. A to jenom proto, že začíná na prvním a končí na posledním. Valná většina z pacientů tady má nějaký typ zevního fixatéru na některé z dlouhých kostí, eventuálně hned na několika najednou. Jsou hlavně po auto- a motonehodách. Helmy tady neexistují, pásy nikdo nezapíná, auta viděla servis naposledy v době, kdy sjížděla z výrobních linek. A to bylo před mnoha a mnoha lety.

Další pacienti jsou po drenáži nějakých abscesů, jiní mají diabetické gangrény, pak je tu hrstka po laparotomiích, dva tři urologičtí a pár dětí. A zapomněl jsem na pacienty, kteří potřebují kožní štěpy na vyhojené rány, jež byly způsobeny buďto spáleninou, nebo častěji nějakou formou broušení části těla o podložku při autonehodě.

Ze systému společných vizit bychom se mohli doma učit, rozhodnutí padala ve vteřinách a všem bylo jasné, co mají dělat.

Elektrodermatom – jediný moderní výkřik západní medicíny v prostředí polní nemocnice na Haiti nařezal doslova metry kůže.

K ČEMU VŠEMU JE DOBRÁ SÁDRA

Spolu s pacienty na lůžku je tu armáda ambulantů. Pořád jsem ještě nepochopil systém (jsem tu vlastně druhý den), ale JB funguje něco jako ordinář a tyhle lidi konzultuje. Během celé vizity nasbíráme hned několik případů, které bychom měli přes den vyřešit na sále. Kuk a je poledne. Před odchodem na oběd ještě potkáme malého klučička se sádrovou dlahou, která už cosi pamatuje.

Zatím jsem neřekl, jak tady vypadají sádry. Nebude to tím, že by se špatně nakládaly. Bude to tím, že pacienti je mají spíše za módní doplňky, rukavice, nohavice, nástroje k zatloukání hřebíků, mlácení ostatních, chůzi a všemu dalšímu jinému, než k čemu je sádra určena. Tedy pro klid zlomené končetiny.

Tak tedy tenhle klučičk přišel po 4 týdnech na kontrolu po zlomenině metaepifyzy radia. Na rtg kompletní dorzální dislokace se zkrácením o cca 2 cm a dorzálním sklonem úlomku. V našich podmínkách nemyslitelné. Tady zřejmě běžné. Asi ale hlavně proto,

že nepřišli na kontrolu včas. Matka říká, že jsou z daleka. Protože se tady na pacienty během vizity moc nešahá, chybně navrhuju repozici. Kdybych se raději držel svého běžného ošahávání...

Po obědě tedy přicházíme a první jde na řadu můj malý pacient. Chtějí mu ale dát analgosedaci. Asi je to místní zvyk, nic nenamítám. Doma klidně tyhle špunty potrápím na ambulanci poté, co jim dám nějaký ten tramadol. A někdy třeba taky ne... Čili když je kluk v rauši a já mám připravenou svoji první sádku na Haiti, s překvapením zjišťuju, že úlomek je nejen pevně zhojený, ale ještě tak dobře, že je nezlomitelný a nereponovatelný. Tak řeknu anesteziologovi, že končíme. On na to, že v Americe bych si za to šel sednout. Já na to, že to vím. Příště zpátky k ošahávání, říkám si.

KDO OD TOHO MÁ KLÍČE?

Tenhle okamžik jako by zlomil odpoledne. Všechno pro mě začíná být znovu chaotický. Nevím, kam se poděla ranní předsevzetí z vizity, kde vlastně končí ti pacienti, jaký to má řád, kdo má plán tohohle všeho. A kdo má klíče?

Dalším pacientem je dárce mozku. Na motorce jezdí jako všichni ostatní, takže bez helmy. Ráno mi BP nad rentgenem říká, že je OK, ale mně tak nepřipadá. Když sundáme čtverce, jen se to potvrzuje. Koukáme se do lebky. Naštěstí ne úplně dovnitř, jak se později taky potvrzuje. Chlapík je spavější, má brýlový hematom, určitě měl komoci. Kdoví, jestli nemá epidurální hematom nebo zhmoždění části mozku, která je protilehlá ráně. Ale to se asi nikdo nedoví, a pokud mu doteď stačila na řízení polovina mozku, nebude mu scházet ani později. A to nic proti Haiťanům, to proti motorkářům, co řídí bez helmy. To jsou blbci tady stejně jako u nás doma. JB mi tento neurochirurgický výkon přenechává. Takže zjišťuju, že vnější stěna frontálního sinu o velikosti mexického dolaru zcela chybí, rána je celkem čistá, zadní stěna je pevná, komunikace do mozkovny nula. Tak to kreju a jdeme od toho, co taky jinýho.

BLAHOŠLAVENÍ DUCHEM SLABÍ CHIRURGOVÉ

Po skoro hodinovém prostoji naváží další pacientku. Zřejmě s nějakým nádorem v oblasti levého bérce. Překvapuje mě ale, jak jsou všichni na sále překvapeni. Na sál se dostala pacientka, která není vyšetřená. Ha! Takže místo toho, abychom řezali nohu, protože má zjevně sepsi, což lze soudit už z nízkého počtu leukocytů, septické teplotní křivky a celkové schvácenosti pacientky, se poevropsku sejdem nad pacientem a začneme bádát, proč tohle, proč tamto a proč vlastně operovat...

Má viditelný *ascites*. Na to nepotřebuju sono, jehož kufříkovou formu někdo dotáhnul. Jsem v třetí řadě tiché pošty, takže ke mně se dostává už pokroucená informace, že má nádor nebo metastázu v bříše. Pak je rozhodnutí neoperovat asi správné. JB mě o existenci tumoru přesvědčuje pohmatem na bříše v oblasti pupku. Tak si jdu šáhnout, ale kromě vytažené pupeční jizvy nebo urachu nebo co já vím žádný tumor nehmatám. Raději se ptám, kde ten tumor je. Eleanor, gynekoložka, která dělala sono, žádný nepotvrzuje. Bezva, nechápu.

Mezi tím vším anestezie rozhodla, že se operovat nebude. Aspoň dnes ne. Tak jo, jestli bude ještě zítra živá, máme asi 20% šanci zjistit příčinu jejího onemocnění. Ale asi nám to bude v lokálních podmínkách stejně na prd a i v těch evropských by bylo pozdě vzhledem k jisté pokročilosti procesu. Bude-li mít fakt štěstí, zítra jí tu nohu uřízneme. Blahoslavení duchem slabí chirurgové. Tady se fakt hodí myslet přímočaře. Noha, nádor, humus, uříznout. A pak se uvidí... Chci se toho držet, až tu budu sám.

SLONÍ NOHA

Protože se na druhém sále odehraje císařský řez a doktor-anesteziolog je tu jenom jeden, anestezii u nás udělá sestra Beatrice. ☺ Není jeptiška. Teda, víš jak to myslím. Pacientem je bratr

dívky, kterou jsme před chvílí shodili ze stolu. Překvapivě zřejmě s nádorem levé dolní končetiny. To ale nemůžu potvrdit, neviděl jsem ho, je zabalený. Ten nádor. Smrdí na sto honů a celá noha je vyloženě sloní.

Beatrice bravurně zavádí spinální blok a já se stavím na místo asistenta. JB bere do ruky nůž... *JB, come rapidement!* Volá někdo ze druhého sálu, mají tam krvácení po císaři. JB odchází, беру нůž. Jak byl perfektní blok, tak je turniket na nohu úplně nanic. Naopak. Místo aby zabránil krvácení, tlak je jenom takový, že zamezí proudění krve v žilách z nohy k srdci a naopak nezastaví proděnění krve v tepnách, které krev do nohy přivádí. Výsledkem je, že mi to chčije jako kráva. Navíc od nás z lesa znám jenom pacienty s diabetickou gangrénou, kde už tý krve do nohy věru mnoho neteče.

POCIT, JAKÝ JSEM DLOUHO NEZAŽIL

Takže stavím krev a mezitím se domlouvám s instrumentářkou, jak to jde. Holky tady zřejmě nemají žádné zkušenosti. I když s nimi mluví někdo, kdo jim rozumí a komu zase rozumí ony, stejně podávají jiné nástroje. Mezi mnou a lepou Haitankou to probíhá nonverbálně asi takhle: Podala bys mi laskavě ten peán, doprdele? Mohl by ses konečně vyžvejknout, co vlastně chceš, ty kokote? A tak si povídáme. Ve skutečnosti se na sebe ale usmíváme a já si ani napotřícátý nepamatuju, jak se ten peán řekne ve francouzštině. Na to jsem moc zaměstnaný krvetoky a dost pomalu postupující amputací.

V polovině se ke mně přidává JB, který se vrací zpět. Nějak to společně dochroustáme, výsledný efekt je moc pěkný, pokud se dá tenhle terminální cévní výkon pochválit. Tady končí moje chmury, protože najednou ten den nevypadal tak zbytečný, celkem jsme pomohli, k něčemu to bylo.

Je sedm večer, tma, jsem trochu unavenej, jdem na večeři, domů tady na Haiti. Žádná druhá směna u kompu pro zajištění

Vysoké napětí, úrazy elektrickým proudem a děti –
tenhle hoch přišel „jenom“ o prsty na ruce a nohou.

obživy po první směně v nemocnici, která byla buďto nějak zbytečná, nebo příliš evropská, moc komplikovaná nebo tak něco. Naopak mám po dlouhé době pocit – na svůj první den – dobře odvedené práce. Musím si to užít, už jenom tři měsíce.

Ustlaná postel – moskytiéra, funkční tričko pro odvod
litrů potu a traktorová sluchátka pojištěná špunty do uší.

Standardní složení operační skupiny - jedna instrumentářka, jedna obíhající sestra na dva sály a chirurg.

STOVKA POD DESET, TŘICET ZA TŘI

2. listopadu 2010, 26. den

HURIKÁN THOMAS KLEPE NA DVEŘE

Evakuace třiceti chirurgických pacientů, za smrt může tetanus, voodoo je všude kolem nás a taky pediater se dvěma ambuvaky. V každé ruce jeden pro dva nedonošence a hustí do nich paralelně vzduch, co se do nich vejde. Holky na sále se nesmějou. Zato mně se smějou řidiči pokaždý, když něco pitomého blekotám do vysílačky. To jsou rychlé postřehy dnešního dne. Hurikán Thomas

nám klepe na dveře a já tady budu už pomalu měsíc. Je čas rekapitulovat.

„Salut, Tom!“ Je mi až trapný, že znám jménem snad jen čtvrtinu lidí, kteří naopak znají moje jméno. Ale já byl na jména vždycky pitomej. Řidiči se válej smíchy, když se snažím ve francouzštině oznámit, že jdu do nemocnice pěšky, nebo dokonce potřebuju auto. Ale dneska jim spadla brada. Sedl jsem si za volant starýho americkýho školního busu, kterej je tady pro evakuovaný pacienty. Mám fotku. Naštěstí jsem to ani nenastartoval...

TETANUS OČIMA OČKOVANÝCH

Holky na sále se nesmějou a už vůbec nechápou moje fóry. Tak to mě teda vyloženě štve. A přitom jinak se smějou každý kravině. Aha!

V posledních třech dnech nám na JIPce ležela mladá holka s tetanem. Byla v péči *medical* týmu, protože tohle prostě uříznout nejde. Taková banalita v našich podmínkách. Tady ale nejsou pro pacienty na JIPce ventilátory, máme jen dva na sále. Takže tu mladou holku nebylo možný kurarizovat (vypnout jí křečující svaly) a napojit na ventilátor, aby se jí ulevilo.

První den sebou jen tak občas škulba. Spíš ruce, nic víc. Druhej den už měla záškuby celýho těla, ale jen sem tam. Snažili jsme se aspoň zhasnout v místnosti a mluvit potichu. Třetí den už jsem ji našel pod dávkou diazepamu. Tak akorát takovou, aby ještě spontánně dejchala, ale už to moc nevnímala. Měla pěnu na rtech a záškuby co pět sekund. Ale takový, že ji to skoro pokaždý v posteli posadilo nebo se naopak prohnula jako luk přes svoje záda. Ve tváři měla strašnej výraz, jak ji ty křeče musely bolet. A my tam jen tak tiše stáli, očkovaní proti tetanu odmalička.

Čtvrtěj den umřela. Krásná, zdravá, mladá. Pátěj den v její posteli leží ještě mladší holka. Má taky tetanus. Dneska jsem ji viděl při vizitě vesele dlabat snídani. Tak snad...

Děti mi ušily Kukyho s Bublinou – viseli mi na dveřích bungalovu a místní mysleli na nějaký druh evropského voodoo.

VOODOO KUKY

Dneska končí voodoo fest. Chtěl jsem se o tom dozvědět víc, kvůli hurikánu to však nebylo možný, jsme tady všichni huriko-zaměstnaní. Aspoň jsem se zeptal překladatele a místňáka Jamese, ale moc se mu o tom nechtělo mluvit. Teda rozmluvil se, a dokonce se začal hádat s naším radiologickým laborantem. Abychom tomu nerozuměli, mluvili v kreolštině. Vyrozuměl jsem, že je to dobrej byznys, že si za to místní voodoo mágové nechají platit, a taky to, že další informace z nikoho nedostanu. Strčil jsem hlouběji do kapsy Kukyho s Bublinou od Kačky.

VE DVOU ZA DESET

V uplynulým měsíci jsem měl tak pestrej program jako nikdy předtím. Operoval jsem střelný poranění břicha, rozstřelený kosti, uskřinutý kýly, podjaterní absces, slepáka, popáleniny a následný

transplantace, nejrůznější rány, plastiky šlach na rukou, zlomeninu lebeční kosti, prokousnutej jazyk, diabetický i traumatický amputace na všech možných i nemožných úrovních včetně amputace ruky v rameni u dospělýho chlapa a nohy v bérce u dvoudenního novorozence. A nakonec jsem piloval nekonečný množství korekcí zevních fixatérů a vyhobloval šest zcela nových zevních fixací stehen, bérců a zápěstí.

Kromě sálů se ve dvou doktorech staráme celkem o padesát až šedesát pět chirurgických pacientů. Z toho já se separátně starám o dvacet pět až třicet čistě ortopedických pacientů s traumaty. A pak tu jsou zástupy lidí v ambulanci a na fyzioterapii, na kterou dohlížíme. Je to oddělení pro deset doktorů a děláme to ve dvou. A Fredi je naprosto super! To mě na tom nejvíc baví. Že je to ve dvou možný a funguje to. Jen minimum pacientů „prošvihneme“. Nikdo se nezašívá, nevymlouvá, maká se.

BYROKRACII NEŽEREME

Dneska pokračovaly přípravy na hurikán Thomas, kterej se snad mění jenom na tropickou bouři. Fredi a já jsme měli dneska za úkol „uklidit“ třicet lidí. Měli jsme na to 3 hodiny během dopoledne, pak přijel autobus. Představte si třicet překladovejch zpráv! Ještě že jsme na Haiti. Zas tak moc tady tu byrokracii nežereme. ☺

Ale i tak to byla prácička. V praxi to totiž znamenalo ve stručnosti asi tohle: Rychle zpracovat podrobněj seznam pacientů (překvapivě tu nemáme centrální elektronickou evidenci) a následně všechny dotčený při velký vizitě obejít a informovat. Dál jsme jim museli napsat stručnou překladovku a zabezpečit jejich zevní fixatéry, sádry a další nadobíčko, jak nejvíc je to jen možný. Nakonec to taky i pro nás jako doktory znamenalo pomoc se stěhováním pacientů a nakládkou do busu. A to všechno v atmosféře všeobecnýho nesouhlasu nebo minimálně pasivní rezistence ze strany pacientů. Pochopitelně. Staráme se o ně moc hezky. ☺ Jenže my si hurikán nevymysleli.

Příprava nemocnice na příchod hurikánu Thomas, všechny materiál v pohotovosti.

Autobus odjíždí. Starej vehikl, sotva to jede, nemá to péra a blbě se to větrá. Jestli zevní fixatéry vydrží tohle cestování, pak se nemusíme bát poslat naše pacienty kamkoli do světa. Je mi šoufl při představě, že v tom krámu stráví několik hodin, než dorazí do Port-au-Prince. Bez vody, bez jídla, bez hajzlíku. Vyfotil jsem si to. Lidi tady jsou odvážní a skromní. A jiná možnost nebyla, tohle je pro ně nejbezpečnější cesta z cesty hurikánu Thomasovi.

TUŠÍM ČERVENOU BARVU

Thomas začal zajímat i „cholera tým“, kterej se jednoduše *switchnul* na nový drama. Nevím, jestli je to dobře. Aktuálně proběhlo několik hlášení, brífinků, mítinků a brainstormingů, jejichž výsledkem je plán a taky trocha ztraceného času vzhledem k neustále se měnící meteorologický situaci. Každopádně nemocnice je dneska večer redukována na minimum. Plán pro lidi od Lékařů bez hranic znamená rovněž redukcí stavu.

Vzniká skupina, která zůstává a bude řešit věci během hurikánu a těsně po něm. Druhá skupina odjíždí do Port-au-Prince, aby přijela pomoci ve druhé vlně. Nevím, který místo bude bezpečnější. Tady jsme blízko moře a nemocnice je jen z kontejnerů. V Port-au-Prince je pevný barák, ale zase masa lidí, kteří se třeba budou chtít uklidit dovnitř.

Každopádně já jsem v týmu pro první vlnu a zůstávám v Léogâne. Prakticky to znamená, že budu spolu s asi deseti lidmi v nemocnici od čtvrtého večera pravděpodobně až do pondělního odpoledne. Jen o jeden den delší služba, než co je běžný u nás doma, no. Spolu se mnou bude v nemocnici anesteziolog, gynekolog, internista, hlavní sestra, *head of mission*, hlavní „cholera koordinátor“ a 2 nebo 3 sestry. Plus možná někdo z místňáků a překladatel. Já a Bea budeme mít na starosti operační sály. Já zřejmě část *mass casualty incidents* neboli triáž neboli třídění pacientů při hromadným neštěstí neboli masakr. Tuším červenou barvu, což znamená inferno neboli peklo.

POHLED DO OKA CYKLONU

Nejsem hrdina. To zaprvý. Takže bych se tomuhle všemu docela rád vyhnul. To zadruhé. Když už se na to ale připravujeme, mám rád věcnou přípravu. Takže mě zajímá, kolik bude chodů k obědu, jestli budu mít samotku na spaní a prachovej polštář, kdo mi přemáchně podprdu a kolik franků mi to hodí za přesčasy. Bez menší nadsázky jsem si připravil část horolezeckého vybavení, co jsem si s sebou vzal. Sháním si helmu a prohlížím si nemocnici, abych věděl, kudy se z ní dá nejrychlejc vyskočit. Na prvním místě je totiž zachránit sebe, respektive ostatní z týmu a pak teprve můžeme pomáhat ostatním. Na tohle myslím hlavně, hlavně myslím na sebe. Akční hrdinové ať zůstanou na filmových plátnech.

Co je celou dobu děsně sporný, jestli vůbec něco děsivého přijde. Bedlivě sleduju pohyb hurikánu na stránkách národního centra a nabývám dojmu, že Thomas je přátelská bríza anebo fén.